

Lausunto selvitysmiehen luonnoksesta hallituksen esitykseksi valtionosuusjärjestelmän uudistamisesta

73/03.00/2014

Khall § 69

Valmistelija: hallintojohtaja Helena Metsämuuronen
puh. 040 189 3340
etunimi.sukunimi@luumaki.fi

Valtiovarainministeriön kunta- ja aluehallinto-osasto pyytää kuntien lausunnot selvitysmiehen luonnoksesta valtionosuusjärjestelmän uudistamisesta.

Lausunnossa pyydetään kiinnittämään huomiota erityisesti seuraaviin asiakokonaisuuksiin:

- ehdotettaviin kriteereihin
- ikäryhmien ja sairastavuuden painoihin
- muiden kriteerien painoihin
- määräytymisperusteiden laskentaperiaatteisiin
- verotuloihin perustuvaan valtionosuuden tasaukseen
- siirtymätasauksen kestoon ja porrastukseen.

Uudistuksen tavoitteena on rahoitusmalli, joka kannustaa kuntia taloudelliseen toimintaan sekä tehokkaaseen palvelujen järjestämiseen ja tuottamiseen. Uuden järjestelmän kriteerit perustuvat kustannusten laskennalliseen keskiarvoon ja kunnan tuottaessa palvelun alle laskennallisen kustannuksen, se saa hyödyn itselleen. Järjestelmän kannustavuutta lisätään siirtämällä painopistettä kustannusten tasauksesta tulojen tasaukseen. Tällöin verotulojen kasvu hyödyttää jatkossa myös tasausrajan alapuolella olevia kuntia. Määräytymisperusteiden lisäosissa työpaikkaomavaraisuus kannustaa kuntia aktiivisuuteen omassa elinkeinopolitiikassaan.

Uuden järjestelmän mukaisiin laskennallisiin kustannuksiin sisältyvät erät:

1. Ikärakenne, jonka painot tulevat THL:n VATT:n selvityksistä. Ikärakenteen ja sairastavuuden perusteella jaettavia kokonaissummia on muutettu ja sairastavuuden paino kasvaa noin 2,5 -kertaiseksi verrattuna nykyiseen.
2. Sairastavuus. Sisällöt ja painot perustuvat THL:n selvitykseen.
3. Työttömyysaste. Kunnan kerroin = kunnan työttömyysaste/kokomaan keskiarvo.
4. Vieraskielisyys
5. Kaksikielisyys
6. Saaristoisuus. Varsinaisille saaristokunnille asukasluvun perusteella ja saaristokunnille, jonka asukkaista vähintään puolet asuu ilman kiinteää tieyhteyttä mantereeseen, korotus on kolminkertainen.
7. Asukastiheys
8. Koulutustausta. Kunnan kerroin = ilman tutkintoa olevien 30 - 54 -vuotiaiden osuus vastaavasta ikäluokasta vähennettynä sen kunnan osuudella, jonka osuus maan alin.

Lisäosat, jotka eivät kuulu peruspalvelujen laskennallisiin kustannuksiin, eli kunnilla ei omarahoitusosuutta:

1. Syrjäisyys
2. Työpaikkaomavaraisuus
3. Saamelaisten kotiseutualueen kunnan lisäosa

Liitteenä lausuntopyyntö, kommentointimuistio ja selvitysmiehen luonnos hallituksen esitykseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta.

Ohessa linkki asiaan liittyvään tiedotteeseen, josta löytyy kaikki lausuntoon liittyvä materiaali.

http://www.vm.fi/vm/fi/03_tiedotteet_ja_puheet/01_tiedotteet/20140204Selvit/name.jsp

Ehdotus

Kunnanjohtaja Anne Ukkonen

Luumäen kunta päättää antaa valtiovarainministeriölle valtionosuusjärjestelmän uudistamisesta liitteen mukaisen lausunnon.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Otteen oikeaksi todistaa 28.3.2014

Helena Metsämuuronen
hallintojohtaja

Pöytäkirjan nähtävilläpito

Pöytäkirja pidetään yleisesti nähtävillä 28.3.2014

Annettu postin kuljetettavaksi

28.3.2014

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö
- 2 Kommentointimuistio
- 3 Selvitysmiehen luonnos HE kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta
- 4 Lausunto selvitysmiehen luonnoksesta hallituksen esitykseksi valtionosuusjärjestelmän uudistamisesta

MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kieltojen perusteet

Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 91 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Pykälät: 75 - 78, 82, 88 - 89

Koska päätöksestä voidaan tehdä kuntalain 89 §:n 1 mom mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla:

Pykälät: 69 -74, 79 - 81, 83 - 87

Hallintolainkäyttölain 5 §:n / muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.

Pykälät:

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisuvaatimusoikeus

Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Pykälät: 69 -74, 79 - 81, 83 - 87

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

**Oikaisuvaatimus-
viranomainen ja aika**

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, osoite ja postiosoite

Luumäen kunta
Kunnanhallitus
Linnalantie 33
54500 TAAVETTI
sähköpostiosoite: kunta@luumaki.fi

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

**Oikaisuvaatimuksen
sisältö ja toimittaminen**

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen ja se on tekijän allekirjoitettava.

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä.

VALITUSOSOITUS**Valitusviranomainen ja
valitusaika**

Alla mainittuihin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen.

Valitusviranomainen, osoite ja postiosoite

Kouvola hallinto-oikeus
Käyntiosoite: Kauppalankatu 43 C
Postiosoite: PL 401
45101 KOUVOLA
Sähköposti: kouvola.hao@oikeus.fi
Puhelin: Vaihde 02956 42300
Faksi: 02956 42350

1.4.2014 alkaen valitusviranomainen Itä-Suomen hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Puijonkatu 29 2. krs
Postiosoite: PL 1744
70101 KUOPIO
Sähköposti: ita-suomi.hao@oikeus.fi
Puhelin: Vaihde 029 56 42500
Faksi: 02956 42501

Kunnallisvalitus, pykälät: Valitusaika 30 päivää

Hallintovalitus, pykälät: Valitusaika 30 päivää

Muu valitusviranomainen, osoite ja postiosoite

Pykälät: Valitusaika

Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Valituskirja

Valituskirjassa on ilmoitettava

- valittajan nimi, ammatti, asuinkunta ja postiosoite
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä osin päätöksestä valitetaan ja muutos, joka siihen vaaditaan tehtäväksi
- muutosvaatimuksen perusteet

Valituskirja on valittajan tai valituskirjan muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituskirjan, siinä on mainittava myös laatijan ammatti, asuinkunta ja postiosoite.

Valituskirjaan on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai viran puolesta oikeaksi todistettuna jäljennöksenä sekä todistus siitä päivästä, josta valitusaika on luettava.

Valitusasiakirjojen

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päät-

toimittaminen

tymistä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan päättymistä.

Luumäen kunnan lausunto selvitysmiehen luonnoksesta hallituksen esitykseksi
valtionosuusjärjestelmän uudistamisesta

Kunnanhallitus toteaa lausuntonaan, että nykyinen valtionosuusjärjestelmämalli on vanhentunut ja sekava. Laskenta on monimutkaista ja kriteerejä on lukumääräisesti paljon.

Ehdotettavat kriteerit

Selvitysmiehen luonnoksessa esitetyt kriteerit ovat selkeät ja niiden vähentäminen ja yksinkertaistaminen on perusteltua. Toteutuessaan muutokset lisäävät järjestelmän kannustavuutta.

Ikäryhmien ja sairastavuuden painot, muiden kriteerien painot

Laskentaperusteiden taustoja, erityisesti THL:n tutkimustulosten ja sairastavuuden osalta tulee selkeyttää. Kun THL:n tilastoaineisto on pohjana ja vaikuttaa vahvasti sairastavuuskriteerin muodostumiseen, tulee aineistossa tapahtuneet muutokset huomioida kriteerissä tietyllä aikavälillä. Järjestelmän tulisi myös palkita kuntia terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä, koska edistämisellä on suuri vaikutus kustannusten syntyemisessä. Myös tasaustilän omarahoitusosuuden korottamista tulee tarkastella kriittisesti.

Määräytymisperusteiden laskentaperiaatteet

Nykyinen kunnan peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmä on kaksijakoinen; valtiovarainministeriön hallinnoima kuntien peruspalvelujen valtionosuus ja opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoimat muut opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet. Näiden laskenta poikkeaa toisistaan ja olisi harkittava, onko mahdollista yhdistää ja yhdenmukaistaa laskentaperusteita.

Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus

Tasauksen kannustavuuden lisääminen on myönteinen asia. Nykyisessä järjestelmässähän verotulojen kasvu vähentää vastaavasti tasaustilää.

Siirtymätasaus

Esitetty 5 vuoden siirtymäaika on sopiva valtionosuusuudistuksen toteuttamiseen, mikäli ehdotetut euromääräiset asukaskohtaiset muutokset eivät ylitä.

Yhteenveto

Valtionosuusjärjestelmän muutos on tarpeellinen ja oikeansuuntainen. Järjestelmän tulee kuitenkin huomioida valtion ja kuntien väliset kustannustenjaon muutokset vuosittain. Tällä vuosittaisella muutosten tarkistamisella taataan järjestelmän ajantasaisuus. Valtionosuusjärjestelmän läpinäkyvyyttä tulee kokonaisuudessaan parantaa.